

Najtiražniji i najugledniji austrijski nedjeljnik "Profil" u posljednjem broju objavio je tekst pod naslovom "Despoti na Drini" u kojem je kritički analiziran način vladanja visokog predstavnika Paddyja Ashdowna u BiH; nas list integralno prenosi članak iz "Profila"

DORIS BACK: "Bosanci u strahu od Ashdowna ne smiju ziniti"

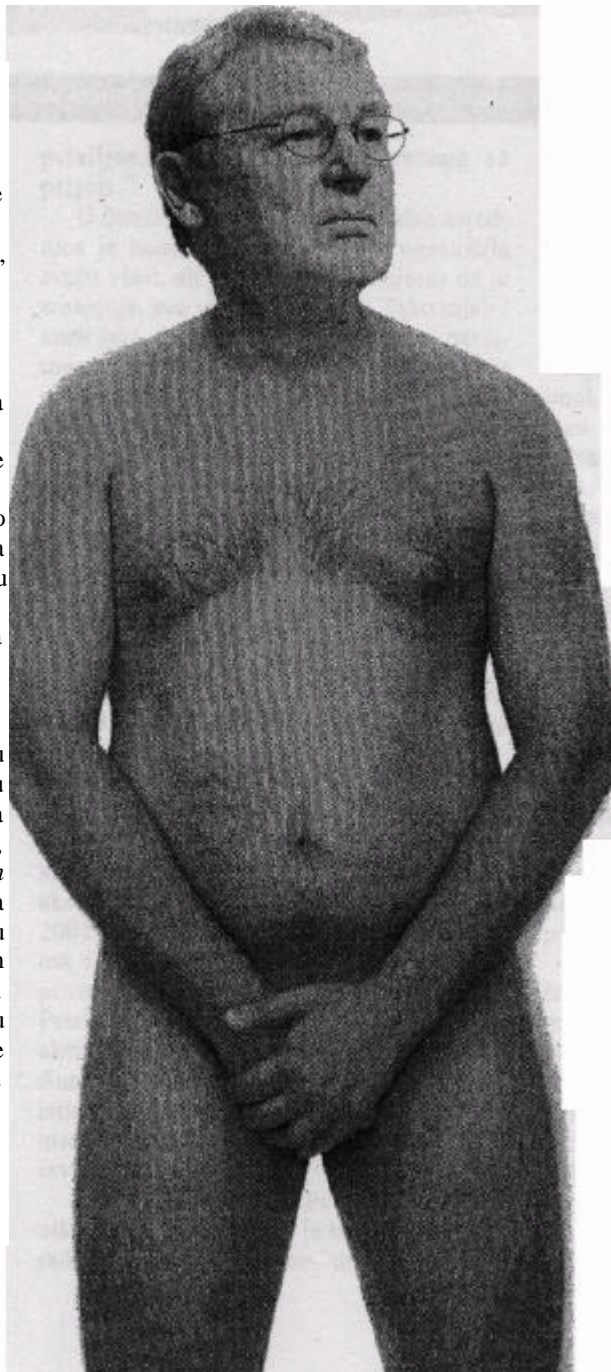
Nakon članka u "Guardianu" Ashdown i Julian Braithwaite su nervozni i izbjegavaju medije • Wolfgang Petritsch: "Kritika onoga što se radi u Bosni mora biti temeljita i radikalna" • Brojni evropski političari zabrinuti zbog načina na koji Ashdown upravlja Bosnom

Pise

Verena Ringler

Dojo Arsenović i Dragomir Vasić prošlog ponedjeljka ostali su bez posla, a njihovi bankovni računi su blokirani. Oni su bili zastupnici u Parlamentu Republike Srpske, republike bosanskih Srba; osim toga, Vasić je bio član gradske skupštine grada Zvornika. Njihovu smjenu potpisao je Paddy Ashdown, visoki predstavnik u Bosni i Hercegovini, koji je na ovu funkciju dospao nakon Wolfganga Petritscha. Smatra se da su Arsenović i Vasić dio mreže koja podržava i krije ratne zločince Ratka Mladića i Radovana Karadžića za kojima se još uvijek traga. Njih dvojica sada mogu samo "sjesti i plakati", jer ne postoji ni jedna institucija kojoj se mogu obratiti. O njihovoj sudbini Ashdown je odlučio bez optuzbe i bez suda. On to smije. On je na čelu *Office of the High Representative (OHR)* u Sarajevu, međunarodne vladajuće instance koja je stvorena 1995. godine kao zaštitnica Dejtonskog sporazuma i koja je od tada prerasla u instituciju od nekoliko stotina zaposlenih.

Paddy Ashdown i Julian Braithwaite nervozni su od pretprošle subote i izbjegavaju nastupe u medijima. Naime, dva dana prije otpuštanja dvojice srpskih političara i nevezano za to, berlinska *Think Tank* organizacija *European Stability Initiative (ESI)* ustvrdila je da Ashdown Bosnom vlada tutorski kao što su Britanci nekad vladali svojim indijskim kolonijama. Sefovi ESI-ja Gerald Knaus i Felix Martin iznijeli su ovu tvrdnju u svom izvještaju na petnaest strana koji je ove sedmice objavljen u američkom *Journal of Democracy*. Oni

otvoreno kazu da je međunarodna zajednica od dobronamjeraog čuvara mira mutirala u despota koji posjeduje apsolutnu moc. **"Stranci u Bosni određuju pravila, nameću ih i kaznjavaju svakog ko ih prekrši. Stranci donose važne odluke. Podjela pozicija zahtijeva međunarodno odobrenje. Ključne reforme uvode se dekretima. Centralni dio ovog sistema čini OHR, koji sam može interpretirati sopstveni mandat i koji onda može djelovati bez pravnih ograničenja"**, stoji u izvještaju. Ove činjenice nisu nove ali su do sada bile tabu-tema i tek sa demokratizacijom Afganistana one su dobile na snazi.

GROM IZ GUARDIANA

"Travails of the European RAJ" ("Muke evropskog 'Raja'") glasi naslov bilansa osmogodišnje obnove Bosne koju provode Amerikanci, Evropljani, Rusi i ostale donatorske zemlje. Ovaj naslov aludira na britanski Raj, rukovodstvo istočnoindijske kompanije u Indiji. Zaključak: OHR koji se finansira novcem zapadnih poratnih obveznika, svojim vladanjem prelazi granice Dejtonskog mirovnog sporazuma i zadire duboko u društvenu, privrednu i pravnu politiku koja bi morala biti nezavisna. Godine 1997. donatorske zemlje su u Bonnu dodijelile OHR-u dva glavna sredstva koja su sve ovo omogućila: visoki predstavnik smije oktroisati zakone i dekretom smjenjivati javne službenike. Što više vremena prolazi od rata u Bosni, visoki predstavnici sve češće posežu za ovim sredstvima: Carlos Westendorp (1997.-99.) izdavao je četiri dekreta mjesečno, Petritsch (1999.-2002.) dvanaest, a Ashdown (od 2002.) goto-

A
u
s
t
r
i
j
s
k
i
"
P
r
o
f
i
l
"
p
i
s
e

profil
Das Online-Magazin Östereichs
<A> Das Öhno-Matiazin

SVE OZBIUNJE I RADIKALNIJE KRITIKE NA RACUN ASHDOWNA:Becki Profil za ilustraciju je koristio i naslovnu Stranicu proslog broja Slobodne Bosne

vo cetnaest. Mectu otpustenim sluzbenicima nalaze se sudije, drzavni odvjetnici, ministri, poslanici, gradonacelnici, jedan sef fmansijske policije i driavne tajne sluzbe. I to sve u suverenoj drzavi Bosni u kojoj postoje zakonski izabrani predstavnici naroda.

Da li strani upravitelji zloupotrebljava-ju svoju moc u Bosni? Da li cine previse zato sto zele previse? **"Drakonska mocje u redu**

kada je u drzavi proglaSeno vanredno stanje. Za vrijeme mira to je oisti imperijalizam", smatra autor izvjeätaja Knaus. On zahtijeva hitno ukidanje "bonskih ovlastenja", strogu vanjsku kontrolu OHR-a, kao i njegovo smanjvanje.

Paddy Ashdown je bijesan. On Knausovo poredenje Bosne sä Indijom naziva "egzoticnim", a njegove kritike "apsurdnim", dok ih Braithwaite naziva

"netacnim" i "zastarjelim". S druge strane, glasnogovornik OHR-a **Oleg Miliäiö** kaze: **"Ashdown koristi svoju mo6 da Bosance brze odvede u smjeru Evrope"**. Upravo u ovome i jeste fatalna zabluda, smatraju kriticiari OHR-a. Wolfgang Petritsch, austrijski ambasador pri UN-u u 2tenevi i Ashdownov prethodnik, kaze: **"Vrlo je vazno da kritika onog Sto se radi u Bosni bude**

temeljita i radikalna. Bosna je bila prva velika akcija ove vrste iz koje je Evropa mnogo naučila. Više nego Amerika, sudeći po Iraku." Boris Divjak, šef Antikorupcijskog tima *Transparency International* u kritici ide i korak dalje: "Cesto su bosanski političari jednostavno i bez dekreta

prisiljeni na ostavku. Novinarima se prijeti."

U čemu je greška? Međunarodna zajednica je neposredno nakon rata ograničila svoju vlast, ali ju je kasnije, umjesto da je smanjuje, sve više povećavala. Tako misli i austrijski zastupnik u Evropskom parlamentu **Hannes Swoboda**. Nakon svoje nedavne posjete Bosni i Hercegovini on je ovako rezimirao* trenutno stanje: "**Ashdown se previše mijenja u sve i Bosanci ne mogu da se sami suoče sa svojim problemima. Osnovna koncepcija OHR-a je pogrešna.**" Sve ovo automatski vodi ka "zloupotrebi moći". Swobodina njemačka kolegica **Doris Pack** pozdravila je prošle sedmice u Evropskom parlamentu delegaciju bosanskih političara sa kćerkama "Raj" izvještaja, jer ona se boji da "**ako Ashdown ovako nastavi, uskoro se dolje više niko neće usuđivati ni da zine**".

ASDOWNOVA DIKTATURA

Medutim, ni Petritsch nije bio "zlatan", kaže Packova, prebacujući mu zbog sporne akcije u jednoj mostarskoj banci aprila 2001. Jedinice SFOR-a s crnim kapuljicama na glavama banule su rano ujutro u prostorije Hercegovacke banke u Mostaru. Petrischevo objašnjenje je bilo da je to bila akcija protiv korupcije i prekid dotoka finansijskih sredstava hrvatskim nacionalistima u Hercegovini. Ni danas navodna mreža kriminalaca zbog koje je akcija izvedena nije uhapšena.

Javna je tajna da Petritscheva vlast nikog nije "mazila", ali je barem sve što je radio bilo transparentno, dok je sa Ash-

downom Sarajevo dobilo "celicnog" predstavnika koji Dejtonski sporazum projicira na plan razvoja i evropeizacije Bosne. Petritsch oprezno savjetuje Ashdownu da "**vizija visokog predstavnika mora ostati u okvirima normi pravne države. Cesto se mora zamisliti i upitati samog sebe Staja ovdje ladim? U protivnom, čovjek postaje ohol.**" Da li je Petritsch imao previše ovlasti u BiH? "**Svaki put kada sam trebao otpustiti neke ljude, bio sam u nedoumici.**" Nakon što je 2000. uhapšen **Slobodan Milošević**, "bosanske ovlasti" brzo zaista treba-lo ograničiti, smatra Petritsch.

Paddy Ashdown je na izvještaj "Raj" u pismu britanskom dnevniku "The Guardian" odgovorio: "**Moj je posao da ostanem bez posla**", i ustvrdio kako on upravo smanjuje ÖHR. Kritičari međutim zele djela, a ne riječi. "**Dok god smijenjeni političar nema prava žalbe, mandat OHR-a krši evropsku Konvenciju o ljudskim pravima. Zavedeni despotizam međunarodne zajednice se u budućnosti ne može nastaviti**", smatra **Krister Theun**, švedski šef privrednog suda, koji se od 1997. bavi pravnim pitanjima u Bosni i Srbiji.

Nisu samo insajderi poput Thelina ocijenili ovaj izvještaj kao iskru koja će na međunarodnoj sceni potaknuti raspravu o državotvornosti, i svakom tvrdokornom nacionalisti napad na OHR dosao je kao narucen: bosanski Srbi ocijenili su odmah prošlog ponedjeljka smjenu političara Doje Arsenovića i Dragomira Vasića kao "kolonijalni ein". ^

(Prevod: Adisa Bašić)